

Sveriges Författarförbunds meddelar förbehåll mot användning av Förbundets medlemmars verk för text- och datautvinningsändamål

Bakgrund

Utvecklingen av Artificiell intelligens (AI) innefattar bland annat framtagande av så kallade språkmodeller. För att träna dessa språkmodeller krävs stora mängder data. Av särskilt intresse är varierad och kvalitativ text vilket gör upphovsrättsligt skyddad litteratur särskilt intressant. I § 15 a upphovsrättslagen (URL) finns för närvarande en inskränkning i upphovsrätten som genomfördes med anledning av EU:s direktiv 2019/790 (DSM-direktivet). Inskränkningen ger kommersiella aktörer en generell rätt att framställa kopior av upphovsrättsligt skyddade verk för så kallad text- och datautvinning (TDU). Det är det undantaget som i stort används vid framtagandet av språkmodeller i dagsläget. Det är en omtvistad fråga huruvida den här inskränkningen även omfattar språkmodellsträning men för det fall den anses göra det så kan rättighetshavare meddela ett förbud i enlighet med den tidigare nämnda bestämmelsen i URL.

Sveriges Författarförbund är en facklig organisation för verksamma författare och litterära översättare. För närvarande har förbundet drygt 3 700 medlemmar. Vi har funnits sedan 1893 och ser som vår uppgift att tillvarata och bevaka medlemmarnas juridiska, ekonomiska och ideella intressen. I syfte att säkerställa att våra medlemmars verk inte nyttjas utan ersättning utfärdar Sveriges Författarförbund ett så kallad förbehåll i lagens mening för våra medlemmars verk inom ramen för det ovan nämnda användningsområdet.

Nedan följer Författarförbundets reservation i sin helhet.

Förbehåll

Som organisation vill vi Sveriges Författarförbund understryka att det är av avgörande betydelse att utvecklingen av AI sker på lagligt vis med respekt för upphovsrätten. I egenskap av förvaltare av våra medlemmars intressen och genom det förvaltningsuppdrag som våra medlemmar tilldelat oss vill Sveriges Författarförbund härmed förbehålla oss samtliga upphovsrättsliga rättigheter avseende våra medlemmars verk som används för text- och datautvinnings i syfte att utveckla språkmodeller i enlighet med § 15 a upphovsrättslagen (1960:729) och artikel 4 i EU-direktivet 2019/790.

Det meddelade förbehållet innebär att all åtkomst, användning, exemplarframställning, distribution eller tillgängliggörande till allmänheten av våra medlemmars upphovsrättsskyddade verk, inklusive, men inte begränsat till, webbcrawling-teknik, dataskrapning eller andra nuvarande eller framtida former av text- och datautvinning, för träning av språkmodeller, inte är tillåtet utan giltig licens.

Enligt ovan är rättigheterna uttryckligen förbehållna Sveriges Författarförbund.

Frågor om det meddelade förbehållet ska riktas till juridik@forfattarforbundet.se.